

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOŽEMO!
Zagreb, 09. studeni 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 165. Poslovnika Hrvatskog sabora Klub zastupnika Možemo! u sklopu rasprave o **Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona, P.Z.br.578**, predlaže da Hrvatski sabor donese slijedeći:

Z a k l j u č a k

Hrvatski sabor ovim zaključkom obvezuje Vladu Republike Hrvatske da prilikom pripreme teksta Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona prepoznaju životno partnerstvo kao obiteljsku zajednicu dviju osoba istog spola u potpunosti ravnopravnu onoj koju sklapanjem braka ili zajedničkim životom zasnivaju osobe suprotnog spola, te da se životno partnerstvo prepozna kao zajednica čiji je status posvojitelja uređen na isti način kao i status bračnih i izvanbračnih drugova.

Obrazloženje

Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) u članku 3. jamči jednakost svih građana i građanki, te u članku 14. zabranjuje diskriminaciju na osnovi rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovine, rođenja, naobrazbe, društvenog položaja ili drugih osobina.

Zabrana diskriminacije građanki i građana Republike Hrvatske temeljem spolne orijentacije i/ili rodnog identiteta, određena je u članku 1. Zakona o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12).

Istospolne obitelji ne uživaju isti status kako je to propisano Obiteljskim zakonom (NN 103/15, 98/19, 47/20) u smislu prava na posvojenje djeteta te ih navedeni zakon u članku 185. kojim se uređuje status posvojitelja ne navodi izrijeком kao zajednicu

kojoj je dopušteno posvojenje. Kad je riječ o ostvarivanju prava na određeni oblik skrbi za dijete, trenutno Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) predviđa dva instituta – roditeljsku i partnersku skrb nad djetetom roditelja s kojim je sklopljeno životno partnerstvo za vrijeme njegova života odnosno poslije njegove smrti. Navedeni instituti predmnijevaju mogućnost skrbi o djetetu kojima se životni partneri koji nisu roditelji djeteta stavljaju u položaj usporediv s položajem koji u bračnim zajednicama imaju maćeha ili očuh, a iz čega je moguće zaključiti kako je intencija zakonodavca dopustiti životnim partnerima kao obiteljskoj zajednici skrb o djeci, no ne i u obliku posvojenja, kako je to uređeno važećim Obiteljskim zakonom. Treba napomenuti kako, prema tumačenju Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, partneri skrbnici imaju istu razinu prava i obveza u odnosu na djecu nad kojom imaju partnersku skrb, kao što imaju i roditelji i posvojitelji, čime se zakonski izjednačavaju navedena dva oblika roditeljske skrbi nad maloljetnim djetetom.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske donio je u svibnju 2022. pravomoćnu presudu (Poslovni broj: Usž-2402/21-4) prema kojoj istospolni partneri mogu ravnopravno pristupiti postupku posvajanja djece i pritom ih se ne smije diskriminirati na temelju spolne orijentacije, potvrdivši tako prethodno donesenu presudu Upravnog suda u Zagrebu na koju se žalilo nadležno Ministarstvo. Visoki upravni sud u svojoj je odluci obrazložio kako životni partneri u Hrvatskoj mogu zatražiti procjenu, i biti procijenjeni kao potencijalni posvajatelji djece, pozivajući se na primjenu Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17, dalje u tekstu: Konvencija). Nadalje, sud obrazlaže u svojoj odluci da „razlika u tretmanu osoba koje se nalaze u relativno sličnim situacijama, a koja se temelji isključivo na razmatranju seksualne orijentacije, u svjetlu današnjih društvenih standarda i civilizacijskih dosega predstavlja oblik diskriminacije i postupanje protivno članku 14. Konvencije”. Ova presuda govori u prilog izjednačavanju životnih partnera sa pravima koja imaju bračni drugovi u Republici Hrvatskoj, osvrćući se na stajališta Europskog suda za ljudska prava izražena u dosadašnjoj sudskoj praksi o ovom pitanju. U obrazloženju presude navodi se kako odnos osoba istog spola ulazi u pojam „obiteljskog života” jednako kao i odnos osoba suprotnog spola u jednakoj situaciji, a što zahtijeva i jednaki tretman u jednakim situacijama.

Na temelju dosad navedenog, predlažemo zaključak kojim obvezujemo Vladu da konačne izmjene i dopune Obiteljskog zakona prepoznaju životno partnerstvo kao obiteljsku zajednicu dviju osoba istog spola ravnopravnu onoj koju sklapanjem braka ili zajedničkim životom zasnivaju osobe suprotnog spola te kao zajednicu čiji je status posvojitelja uređen na isti način kao i status bračnih i izvanbračnih drugova.

Predsjednica kluba Možemo!

Sandra Benčić

